

נר לשולחן שבת

פרשת נח

גליון 842 תשפ"ד

אחינו כל בית ישראל
המקום ירחם עליהם!

"טמבור" בימים לפני המבול...

"עשה לך תיבת עצי גופר" - נח נטע ארזים ממין גופר, שהוא עץ המתחזק במים. (מד' החפץ) עץ קל מאד. (אבי"ט) מתקיים זמן רב. (רלב"א) לסוף מאה ועשרים שנה קצצם והיה מנסרם ועושה מהם קרשים. נח בנה את התיבה, ומי הכין את המסמרים לחבר את הקרשים? היה זה שם. הנביא ישעיהו אומר "ויחזק חרש את צורף" זה שם, שהיה נפח לעשות מסמרים ובריחים לתיבה. (מ"א ז' רש"י)

מעשה נפלא של קידוש ה'!

היה זה לפני מספר שנים. יהודי יקר ומחנך ותיק עבר ברחוב רבי עקיבא בבני ברק, באיזור בית הכנסת איצקוביץ והנה רואה הוא את אחד מדורי הרחוב שוכב על ספסל ונחם את שנתו. מראהו לא היה משובב, החולצה והמכנסיים שלו היו רחוקים זה מזה, כרסו נגלית לעין כל, בזיון לאיש.

הביט בו רגע, הלך ועשה מעשה. נכנס לחנות סמוכה, קנה מגבת גדולה וכיסה בה את האיש.

כאשר פנה ללכת לדרכו, זינקו עליו צוות צילום, להפתעת הרבה הם הציגו את עצמם כצוות צילום של שירות השידור הבריטי בי. בי. סי - אחד מהם פנה אליו בעברית - "באנו מאנגליה לבני ברק, לצלם את החיים בעיר החרדית הזאת, למצוא זוויות מעניינות.

ראינו בדיוק מה עשית. קנית מגבת וכיסית את האיש ששוכב כאן על הספסל. יש לנו שאלה, האם זה אביך? לא. האם זה קרוב משפחתך? יש לך הכרות אישית איתו? על כל השאלות ענה בשלילה.

אם כך, תמהו העיתונאים, מדוע עשית זאת? הוצאת כסף על אדם זר כדי שלא יתבייש?!

פנה אליהם המחנך, ושאל, אתם יודעים מה זה תנ"ך, האם שמעתם על נח? כן. האם אתם יודעים מה קרה עם נח אחרי המבול? לא.

סיפר להם את מה שארע עם נח אחר שתיית היין, על שם ויפת שכיסו את אביהם, שלא יתבייש. זו המורשת שלנו, שיש לכבד כל אדם על מנת שלא יתבזה, לבל יתבייש.

לאחר זמן מה קיבל אותו מחנך שיחת טלפון מיהודי תושב אנגליה, עשית קידוש ה' גדול מאד. הראו אצלנו בבי. בי. סי. את מה שעשית עם אותו יהודי מסכן ואת מה שהסברת. מליוני אנשים ראו את המסר הזה!

(נר לשולחן שבת" ישי"כ למספר הסיפור)

"בני אדם" עד המבול, מכאן ואילך "בני נח"! כך מכונים בפי כל.

"ויסגור ה' בעדו" - נח השאיר את התיבה פתוחה, כי לא ידע אם באו כל החיות, כיון שבאו כולם, סגר ה' את הפתח. (יבכר שור" ז' ט"ז)

הבאת עלה הזית לתיבה על ידי היונה, שהיה מר ורומז למורורים, היתה בתשעה באב. (תוס' השלם ח' י"א - הזית עצמו מתוק כמו ת"ח! סנהדרין כד.) יש אומרים י"ז בתמוז היה. (דעת זקנים. מוח' האם המבול היה בחשון או באייר)

"צחר תעשה לתיבה - קבע אבנים טובות כדי שיהיו מאירות. (סנהדרין קח:) בהיכל ישיבת פוניבז' בבני ברק התקינו נברשות חשמל יפהפיות שנרכשו על ידי אחד מידידי הישיבה. עד מהרה התגלה שהנברשות מפיצות אור קלוש. ובאולם הענק צריכים תאורה חזקה פי כמה, התלמידים התקשו ללמוד בלילה.

כשנודע למרן הרב מפוניבז' מכל הענין, הלך לבדוק בעצמו את התאורה ופסק מיד להחליף אותה.

מישהו מהצד הביע את אכזבתו: "חבל, הנברשות כל כך יפות וקישטו את היכל הישיבה". החזירו הרב: "אמת דיברת, אך כל היופי שלהן הוא ביום בלבד..." (הרב מפוניבז')

סיפר הרה"ח רבי מנחם מנדל פוטרפס: בצעירותי בברית המועצות בזמן שלטון הקומוניסטים, היה זמן בו כל אדם היה מוכרח להשיג כרטיס עבודה. ואוי למי שנתפס ללא תעודה המוכיחה היכן הוא עובד. בחורי הישיבות שלמדו ולא עבדו סבלו רבות מבעיה זו.

והנה יום אחד מצאנו עבודה קלה ונוחה בבית חרושת למוצרי מתכת, שבמשך הזמן היתה אמורה לספק לנו כרטיס עבודה.

מנהל העבודה הוריד אותנו למרתף חשוך בו היו חתיכות מתכת רבות, והורה לנו למיין את המתכת לסוגיה.

אמרנו לו: "הרי חשוך כאן ואי אפשר לראות, ואיך נוכל לזהות את סוגי המתכת?"

ענה לנו מנהל העבודה: "הביטו אל עמקי המרתף, רחוק יותר, ותראו איזה חושך שורר שם, ותבינו כי פה לא כל כך חשוך. שם בכלל אי אפשר לראות מאומה ופה יש איזה נקודת אור, ואם יש כאן מעט אור החושך יתבהר". הנמשל מובן! (ר' מענדל')

"נח איש צדיק תמים"

עוד נח צדיקים

איש יקר וצדיק היה ביבשת אוסטרליה הרחוקה ושמו נח. הר"ר נח אונפנגר, תושב העיר סידני, שהיה בעל מפעל ליצור סוודרים. ליל שבת אחד, בשנת תשי"ג, שכנו הגוי, שגר מולו נכנס אליו ומספר לו שהוא עומד למכור את ביתו, יש לו כעת קונה עם חוזה מוכן לחתימה, אך הוא חושב כי מן הראוי להציע זאת קודם לשכנו הקרוב.

ר' נח הופתע מאד, אך הסביר לו, כי שבת היום, ובשבת לא שייך אפילו להסכים ולומר בפה שהוא מוכן לקנות את הדירה. למחרת, ביום ראשון בבוקר רצה ר' נח לפגוש את שכנו, לדעת אם עדיין העסקה עומדת על הפרק, או שמכר כבר את ביתו. על כן המתין לו בפתח הבית כדי לפגוש אותו כשהוא יוצא לכנסיה שלהם, כדרכו מדי יום א'. ר' נח המתין, אך השכן לא יצא מביתו. לבסוף דפק על דלתו. שם הודיעוהו בני המשפחה כי אביהם נפגע בתאונת דרכים אמש, בעת שחצה את הכביש, אחרי שיצא מביתו של ר' נח. מיד נסע ר' נח לבית החולים לראות בשלומו. השכן סיפר כי הוא קיבל מכה קלה מרכב חולף. אמבולנס פינה אותו לבית החולים, הוא מרגיש טוב וביקש שישחררו אותו הביתה. אך הרופאים לא מאשרים לשחררו עד שיעברו ארבעים ושמונה שעות מהתאונה, להיות בטוחים שהוא לא נפגע פגיעה פנימית.

כך נגמרה עסקת מכירת הבית - לא ביום השבת. במשך השנים המפעל המשפחתי התפתח והורחב על אותו שטח.

(נר לשולחן שבת: "יש"כ לבן, הרה"ח יעקב משה אונפנגר, תושב מלבורן, ולידידי ר' מאיר דבלינגר)

בקטע הבא יש הרבה נח...

הגאון עמוד הימיני רבי נח מינדס מגדולי וילנה, חי נ"ח שנים. נפטר בחורף שנת תקנ"ח, חודשים מספר אחר פטירת מחותנו הגר"א. אבן אחת הועמדה על קבר שניהם ורק קו מבדיל בין הכתובת של שניהם. לרמז על האהבה והנעימות שהיתה ביניהם - גם במוותם לא נפרדו. על קבר שניהם חרות "תאמי צביה", לרמז זה הדבר, וגם כי זו הגימטריא של שנת פטירתם.

"נבחר מות מחיים, כי הושחך מאור עינינו ונגדע קרננו. הן מצא נח להרגיע ומצא מנוח, ממנו נסע ואיננו." (מתוך הכיתוב על מצבתו)

רבי נח חיבר את הספר "נפלאות חדשות", פשטים וליקוטים על התורה, מבלי הודיע שמו כי אם בראשי התיבות של ספרו. (ס"ה)

מתורת הגאון רבי נח וינברג, ראש ישיבת "אש התורה": זהו סיפור מן החיים, אותו סיפר יהודי צדיק ועובד ה' ועם זאת צייר בחסד:

בימי ילדותי, היתה לי בעיה קשה של דיסלקציה ולכן לא הצלחתי בלימודים. רציתי לעשות את אבי מאושר! להביא לו פעם אחת ציון של "כמעט טוב" במקום כל ה"מספיקים בקושי" אבל לא יכולתי.

יום אחד, כאשר רק אבי ואני היינו בבית, הייתי ילד בכיתה ו' החלטתי לדבר איתו על זה: להגיד לו כמה אני מצטער שאני לא מביא לו אושר כמו שאחותי מביאה לו.

הוא שמע את דברי, הסתכל עלי במבט האוהב שלו, ובניגוד לאופי שלו, אדם שבקושי מוציא מילה מהפה, הוא נתן לי את ההרצאה הכי יפה ומחזקת ששמעתי בחיי.

"גדי, אבא לא אוהב את הילדים שלו, כי הם מביאים הביתה ציונים טובים, אבא אוהב את ילדיו כי אי אפשר אחרת, הם בדמו, הוא מוכרח לאהוב אותם, אפילו שהם עושים דברים רעים, הוא אוהב אותם, אבל אתה גדי לא עשית מעולם דבר רע. תקשיב, ה' ברא את העולם, הוא החליט לברוא עולם מעניין, מגוון, בגלל זה הוא ברא אנשים בצורות שונות, בצבעים שונים ולכל אחד הוא נתן כלים וכשרונות אחרים. לזה הוא נתן חכמה, לאחר ידיים טובות, לזה כשרון במוזיקה ולאחר כשרון מתמטי.

אנחנו לא יודעים למה ה' עושה מה שהוא עושה. אנו לא יכולים להאשים מישהו משום שהקב"ה לא נתן לו את הכלים האלה

או האלה. אנחנו יכולים להאשים אנשים שלא מנצלים את הכלים שאלוקים כן נתן להם.

בגלל זה גדי אל תתלונן על הכלים שה' נתן לך. לפעמים לוקח לנו זמן לגלות את הכלים שה' נתן לנו משום שהם מתחבאים. תהיה סבלן כמו אבא, יום אחד תגלה שיש לך כשרונות וכלים טובים להצלחה בהם!

את ההרצאה הזו, את התובנה הזאת נתן לי אבי, האיש הפשוט, הטוב והחכם לפני עשרות שנים, לפני שידעו כאן על דברים כמו דיסלקציה, קשיי למידה או שאר מגבלות.

שנה או שנתיים אחרי השיחה הזו מצאתי את הכלים שה' נתן לי. ישבתי בכיתה, הרבי שלנו היה חולה והיה לנו ממלא מקום, הוא דיבר על מה שדיבר ואני הייתי בעולם אחר.

פתאום ראיתי אותו עומד לידי. לפני שהספקתי לומר מילה, הוא לקח את הנניר ששרבטתי עליו, הוא הסתכל על הדף ושאל: "מה אתה עושה?". עניתי "סתם מקשקש". הוא התעקש "מה ציירת פה?" אמרתי "סתם". "סתם מה?" הסמקתי "ציירתי אותך עומד ליד הלוח".

הוא לקח את הציור והכניס אותו לתיק שלו. אחר כך התברר שאביו של המורה ממלא המקום הוא צייר בעל שם עולמי. הוא לקח את הציור והראה אותו לאביו.

כעבור כמה ימים בא הצייר בעצמו אלינו הביתה, הסתכל על עוד ציורים שלי. ומיד המליץ שהורים שלי יעשו הכל לטפח את הכשרון שלי בציור. מאותו יום אבי השקיע את נשמתו כדי שאוכל ללמוד אצל הציירים הכי גדולים, גם בארץ וגם בחו"ל.

היום אני בן ארבעים ושניים ובחודש שעבר פתחתי את התערוכה העשרים ושמונה שלי, הפעם בניו יורק. אני גורף הון ויצירות מוערכות בכל העולם. בד בבד עם הצלחתי הכלכלית טיפלתי בבעיה שלי ובסיעתא דשמיא ראיתי תוצאות נפלאות.

אבא שלי אומר על כל ההצלחה שלי: "מה אתם עושים רעש!?" הילד מצא את הכלים והוא משתמש בהם!" (עפ"י "מ"ח דרכים להכמה")

המגיד הירושלמי היקר והמיוחד, רבי נח לוי, דרש ביאור יפה על מה שנחלקו חז"ל בפרשת נח, האם "צוהר" הוא חלון או אבן טובה אמר רבי נח, שאלו שתי השיטות נובעות מן המחלוקת שהביא רש"י אודות נח: "יש דורשים לשבח ... ויש דורשים לגנאי, לפי דורו היה צדיק, ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב".

הוסיף האלשיך, שלפי הדורשים לגנאי, הטעם שזכה נח להינצל מהמבול לא היתה בזכות עצמו, כי אם בזכות אברהם והצדיקים. והנה, גבי לוט נאמר "אל תביט אחריו", ופירושו חז"ל, שכיון שלא היה זכאי להינצל בזכות עצמו, לא היה רשאי לראות בפורענות הרשעים מאחר שגם הוא היה צריך להיכלל עמם.

לפי זה אמר רבי נח, שזהו החילוק בין החלון לאבן טובה, שניהם מאירים במידה שווה, אך החלון אפשר לראות דרכו את פורענות המבול, ואילו דרך אבן טובה אי אפשר לראות.

עתה הכל מסתדר, למ"ד הדורש את נח לשבח, היה נח ראוי לראות במפלתם של הרשעים, כיון שהוא ניצל בזכות עצמו, הרי שהיה בתיבה חלון. אבל למי שדורש לגנאי, שסובר שנח לא ניצל בזכות עצמו, לא היה רשאי לראות במפלתם של בני דורו, לכן לא היה לו חלון אלא אבן טובה. (עפ"י "שמחת שלמה" בשלח)

לכבוד מרן הגאון הגדול ראש הישיבה - הרב שטיינמן:

ה"נועם אלימלך" בפרשת נח כתב: "בכל דור יש מצוה מיוחדת יותר משאר מצוות לתקן שורשה. למשל, בדורנו יש שורש לתקן מצוות ציצית יותר משאר מצוות. ונח שחי בדורותיו, היה מתקן בכל דור שורש המצווה המיוחד יותר לאותו הדור".

ילמדנו רבינו, מה שורש המצוה המיוחדת לדור שלנו, שממנה ימשך לנו הארה לקיים את כל התורה כולה בעזרת ה' יתברך ...

תשובה: להתחזק מאד באמונה ובטחון בהקב"ה ולא כבשר ודם. (מזקנים אתבונן" בטחון ואמונה)